

Byrådsavdeling for helse
Rådhuset
0037 OSLO

Deres ref.:
23/5459 - 1

Vår ref. (saksnr.):
24/7891 - 3

Saksbehandler:
Eivind Aasness Marthinsen

Dato: 22.03.2024

Vurdering av oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt - innspill fra Bydel Nordre Aker

Nordre Aker bydelsutvalg har behandlet sak 49/24 i sitt møte 21.03.2024 18:00 .

Bydelsutvalget mener at bydel Nordre Aker er en veldrevet bydel i dag med mange dyktige folk i administrasjonen og organisasjonen. Vi vil likevel komme med innspill på hvordan endringer av oppgavefordeling kan gjøre bydelens arbeid og samarbeid med kommunen enda bedre.

Overordnet mener bydel Nordre Aker at kommunens oppgaver i hovedsak bør ytes og forvaltes nærmest mulig innbyggerne. Nærhet til tjenestene og forvaltningen gir mulighet for dialog mellom innbygger og fagmiljø, noe som kan bidra til økt trygghet og opplevelse av å bli møtt og involvert på en god måte. Nærhet og kjennskap til innbyggere og bredde i tjenestetilbudet bidrar til at virksomhetene kan tilpasse og koble sammen tjenester i helhetlige løp både for den enkelte, for grupper av innbyggere og i møte med sammensatte samfunnsutfordringer. Bydel Nordre Aker mener det er viktig at man legger innsikt om reelle behov til grunn for utvikling og eventuelle endringer i kommunens tjenestetilbud og strukturene for dette.

Tillit til innbyggernes kunnskap om egne liv og behov, tillit til fagmiljøene og fagpersoners vurderinger, forståelse for kommunens rammevilkår sammen med tydelige forventninger om likeverdige, helhetlige og koordinerte tjenester og tydelige krav til effektiv og tilpasset tjenesteproduksjon i virksomhetene er sentrale elementer. For å sikre likeverdige tjenester bør det utarbeides overordnede men tydelige føringer på sentrale tjenestoområder f.eks. videreføring av arbeidet med Oslostandarder.

Oslo kommune står overfor flere, komplekse samfunnsutfordringer i årene som kommer. For å løse disse mener bydel Nordre Aker det er nødvendig med en mest mulig felles forståelse av utfordringsbildet, samt utvikling av kultur og insentiver til samhandling på tvers av fag og sektorer for å løse oppgaver mest mulig helhetlig. Det er behov for at Oslo kommune har tydelige prioriteringer og forventninger om helhetlige og likeverdig tjenester i hele kommunen. Eventuelle strukturelle endringer i Oslo kommune bør bygge opp om fortsatt nærhet til innbyggerne, tillit til innbyggerens og tjenestenes innsikt om utfordringsbildet, samt krav om tverrfaglig og helhetlig oppgaveløsning.

Det er ønskelig med sterkere insentiver til samhandling og oppgaveløsning på tvers av virksomheter og behov for endring av strukturer som bidrar til suboptimale løsninger som i dag kan stå i veien for rett dimensjonering og nødvendig utvikling av tjenestetilbudet totalt i Oslo.

Det bør utvikles strukturer og kultur som sikrer at endringer i behov fanges opp tidlig, at tjenestetilbudet tilpasses raskt og at virksomhetene evner å løse skiftende og komplekse oppgaver gjennom fleksibel tilnærming til oppgaveløsning og arbeidsform.

I utkast til planstrategi for Oslo kommune pekes det på seks samfunnsflokke. Disse er eksempler på de sammensatte utfordringene Oslo kommune står overfor i nær fremtid. Tydelige forventninger om prioritering av arbeid og satsinger som bidrar til å "løsne" på disse flokkene er nødvendig innenfor alle sektorer og virksomheter i kommunen.

Bydel Nordre Aker mener Oslo kommune bør ha økt fokus på å møte kommende ressursutfordringer og innbyggerens forventninger om en lett tilgjengelig kommune med felles utvikling av digitale løsninger, og enklere arbeidsprosesser i kommunen som helhet. Kommunes ansatte er svært viktige ressurser, og det bør videre fokuseres på satsinger som sikrer utvikling av de ansattes kompetanse, videre arbeid med oppgavedeling og tiltak for rekruttering. Dette kan bidra til at Oslo kommune som helhet i fortsatt vil fremstå som en attraktiv arbeidsplass når konkurransen om arbeidskraft øker.

Bydelene er bedt om å svare på følgende sju spørsmål:

Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens tjenesteproduksjon, det vil si tilbud og tjenester som ytes til bydelens befolkning?

Styrker:

Dagens organisering med 15 bydeler gir nærhet til innbyggerne og god lokalkunnskap. Kjennskap og nærhet til innbyggerne gjør at tjenestene bedre kan tilpasses innbyggernes behov og at man raskt kan tilpasse tjenestene ved endringer i disse.

- Kjennskap til lokale behov og endringer – basert på demografi, folkehelseprofil, datagrunnlag fra flere fagområder sett i sammenheng med erfaringsbasert kunnskap fra tjenestene

- Nærhet til innbyggere og lokalsamfunn og mulighet til å se tjenestetilbudet helhetlig og koordinert
- Kunnskap og eierskap til tverrfaglig tjenestetilbud gir mulighet til å tilpasse tilbud og tjenestepakker.
- Bedre mulighet til å koble inn ressurser fra lokalmiljø og frivillighet
- Lokale, demografiske variasjoner i ulike bydeler gjør at tjenester kan dimensjoneres etter behov. Lokal tilhørighet og synlighet i lokalmiljøet er bra for innbygger

Svakheter:

- Likebehandling av tilbud og tjenester i Oslo som helhet. Med bakgrunn i lokale prioriteringer og behov vil det kunne bli forskjeller i tjenestetilbudet ut fra hvilken bydel man bor i.
- På enkelte områder kan fagmiljøene i bydelene bli små og sårbare og i små tjenester blir det mindre tilgang til spesialkompetanse
- Kan være vanskelig å gi gode tilbud til innbyggere med sammensatte behov hvor det kreves samarbeid mellom forskjellige virksomheter. Det kan oppstå mangler i kommunens tjenestetilbud og uklare ansvarsforhold mellom bydeler og etater.

2. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som myndighetsutøver?

Styrken ved dagens organisering er nærhet til innbyggerne. Dette gir oversikt, og sikrer kunnskap om behov og mulighet for rask tilpasning ved endringer. Integreert og tett samarbeid med utøvende tjenester gir mulighet for bedre tilpasning på individnivå.

Vedtak bør fattes nært brukerne, og det er viktig at beslutningsmyndighet er knyttet sammen med økonomisk ansvar. For eksempel er vedtaksmyndigheten i Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Utdanningsetaten, mens bydelene har det utførende ansvaret uten at finansiering følger vedtaksomfang. Finansieringsordningen for barnehager, hvor husleiekostnadene dekkes fullt ut, gjør at bydelene har begrenset (økonomisk) insentiv til å tilpasse kapasitet gjennom nedleggelse ved redusert behov.

Små fagmiljøer på enkelte områder kan medføre sårbarhet. Generalister må håndtere ulike typer oppgaver og kan i liten grad spesialisere seg. Dette er utfordrende når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang som f.eks. barnehagemyndighet.

Bydelsutvalget ønsker at barnevern og lavterskeltilbud til rus/psyk fremdeles skal driftes av bydelen.

Bydel Nordre Aker ønsker at bydelene blir inkludert i driften av dagsentrene, slik at det kan integreres tettere med hjemmetjenesten.

3. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som samfunnsutvikler?

Styrker:

Bydelene er nærmere innbyggerne og har bedre forståelse for lokale behov og utfordringer som gir mulighet for mer skreddersydde løsninger. Bydelspolitikere og innbyggere kan aktivt påvirke utviklingen i egen bydel gjennom lokalpolitikk og medvirkning. Det er lettere å tilrettelegge for tjenester og tiltak som er tilpasset lokale forhold, for eksempel barnehager, kulturtilbud og grøntområder.

Svakheter:

Endringer av bydelsgrenser er ikke en del av det pågående arbeidet, men bydelen har noen utfordringer som henger sammen med at bydelene kan oppleves som en kunstig oppdeling. Alle innbyggere har et forhold til at de bor i Oslo kommune, men veldig få har en sterk identitet til bydelen sin. Det kan også oppleves som tilfeldig hvor bydelsgrensene går. Dette ville også ha vært en utfordring med flere eller færre bydeler i Oslo.

Bydelene har forskjellige ressurser og kompetanse som kan føre til ulikhet i tilbud og utvikling. Isolert arbeid i bydelene kan hemme helhetlig byutvikling og koordinering av større prosjekter. Begrensede ressurser og lite faglig fellesskap i det daglige kan gi utfordringer med å håndtere komplekse samfunnsutfordringer. Begrenset myndighetsområde på viktige områder, som for eksempel skole og plansaker, gjør at bydelen kun blir en høringsinstans og er avhengig av samarbeid med andre virksomheter i kommunen for å fylle rollen som samfunnsutvikler.

4. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelen som lokaldemokratisk arena?

Styrker

At bydelen er styrt av folkevalgte gjennom demokratisk valg gir tjenesteproduksjonen demokratisk legitimitet, det kobler lokalbefolkningen på politikken, gjør veien til påvirkning kort.

Kort avstand mellom politikere og innbyggere gir bedre mulighet for deltakelse og påvirkning i beslutningsprosesser. Mulighet for å kunne delta i åpen halvtime i politiske møter bidrar til økt innsikt før beslutninger og reell påvirkningskraft for innbyggerne. Lokalpolitikken ivaretar også en viktig ombudsrolle for innbyggerne og kan gi viktige innspill i lokale saker til bystyret.

Bydelspolitikken er en viktig rekrutteringsarena, et sted mange folkevalgte får sitt første verv gjennom BU, komiteer, styrer og tilsyn. Bydelspolitikkerne får gode sakspapirer fra administrasjonen som gjør det mulig å drive kunnskapsbasert politikk.

Svakheter

Bydelsutvalget har et begrenset myndighetsområde og er ofte bare høringsinstans i saker som opptar lokalpolitikere og innbyggere. Nærhet til innbyggerne og lokalmiljøet kan gi sterkt press mot politisk nivå i enkeltsaker, noe som er en del av lokaldemokratiet som vi lever godt med.

Ansvarsfordelingen kan også oppleves som noe utydelig. Hvem har skylden når ingenting skjer? Bydelspolitikere kan få opplevelsen av å stange i veggen i møte med de forskjellige kommunale etatene. Tydelige linjer og tydeligere ansvarsfordeling er ønskelig.

5. Er det oppgaver som i dag ligger til etatene eller kommunen sentralt som kunne vært løst bedre dersom de lå på bydelsnivå? Hvorfor?

Nordre Aker bydelsutvalg ønsker at bydelene skal involveres sterkere i behandlingen av reguleringsaker enn bare å være høringsinstans. PBE er rådgivende organ, men byrådet legger ofte politiske føringer som skal gjelde for ulike soner i byen. Bydelene bør i større grad ha myndighet, da folkevalgte organer i bydelen har god og nøyaktig kunnskap om hva som vil bidra positivt til byutvikling i gjeldende bydel. Bydelsutvalgene setter seg grundig inn i regulerings og byggesaker som berører deres nærområde. Bystyret må legge bydelsutvalgets forslag til innstilling til grunn i alle regulerings og byggesaker inkludert klagesaker. Dette kan føre til mer innbygger- og nabolagsinkludering og innbyggerne vil i større grad føle seg hørt. Bydelen bør få mekanismer eller myndighet til å ta initiativ til byutvikling, som oppgradering av bydelens torg og parker.

Det som kan være aktuelt er at bydelene blir innrømmet en vetorett. Denne vetoretten vil gjelde når BU-vedtak er gjort med 2/3-flertall. Vetoretten kan også utformes slik at den bare er utsettende; altså at den fordrer en ny politisk behandling i Oslo bystyre.

I denne omgang peker vi på fire områder der det er fruktbart å drøfte videre hvordan myndighet kan overføres fra Oslo kommune til bydelene:

5.1) Ansvar for parker, møteplasser og grøntarealer

Bydel Nordre Aker ønsker større ansvar for parker, møteplasser, grøntarealer og lignende i egen bydel. Her får bydelen klager fra brukere/innbyggere dersom det er feil og mangler, men ansvaret ofte ligger hos BYM. Skal dette skje, må det følge med tilstrekkelig driftsmidler, oppgradering og innkjøp av nødvendig utstyr og økt bemanning i bydelens driftsavdeling.

5.2) Skolebyggene

Skolebyggene har et større potensiale til å huse flere lokale aktiviteter etter skoletid. Slik sett kan skolene bli naturlige samlingspunkter for innbyggerne rundt om i bydelene. Derfor bør bydelene ha myndighet til å disponere skolens lokaler etter skoletid. I dag fungerer mange skolebygg godt til skole og hallutleie, og det er viktig at ny organisering ikke hemmer driften der det allerede fungerer godt.

5.3) Trafikksikring

Bydelene må få reell medbestemmelse av fastsetting av gateskilting, gateparkering, parkering ved utfartssteder og tiltak for fartsreduksjon og trafikksikring. Beboerne melder inn veistrekninger, gater og kryss som utrygge. Bymiljøetaten ser kun på ulykke statistikk i sine avveininger om trafikksikring. Bydelsutvalget får ofte besøk av fortvilte beboere som vil ha tryggere skoleveier. Ved å gi Bydelsutvalget reell myndighet til å bestille befaringer fra BYM og komme med konkrete forslag til sikring vil lokaldemokratiet styrkes betraktelig. Dette fordrer et større samarbeid og klare kommunikasjonslinjer mellom bydel og Bymiljøetaten. BYM må fortsatt styre dette faglig og Oslo kommune må fortsatt ha det overordnede ansvaret for sykkelveinettet og riksveier. Vi vil også utrede i hvilken grad bydelen kan bestemme den lokale, detaljerte utformingen av kommunale samferdselsplaner som sykkelveinettet.

5.4) Helsehus

Helsehusene bør driftes av bydelene, eventuelt i samarbeid mellom bydeler i en region.

5.5) Ønske om større innflytelse, fleksibilitet og bedre samarbeid

Man kan også tenke seg tverrsektorielt samarbeid knyttet til sykehusområdene Diakonhjemmet – Lovisenberg – Oslo universitet sykehus og Ahus. Dette vil kunne gi mer helhetlige pasientforløp og tettere samarbeid med sykehusene, hjemmetjenesten og helsehusene. Tilbudene kunne gjerne også innebære KAD – kommunal akutt døgnenhet og FRA – forsterket rehabilitering Aker. KAD blir ofte et ledd til som kan komplisere samarbeidet mellom bydelen og spesialisthelsetjenesten og spesialisert rehabilitering som tilbys ved FRA, bør foregå nærmere innbyggerne. Tilbudet er spesialisert og ikke alltid nok tilpasset bydelens tjenestestruktur og behov. FRA beslutter selv inntak, og bydelen opplever at pasienter som får plass, kunne ha blitt rehabilitert hjemme.

Bydelene har behov for større innflytelse og fleksibilitet når det kommer til tilpasning av etatenes til bud (SYE/VEL/BFE). Etatene bør ha tydeligere insentiver og mandat til raskere endring i tjenestetilbudet slik at de er tilpasset bydelenes behov.

Utdanningsløpet og tilbudet til barn og unge er fragmentert i dagens organisering. Ved å samle barnehage, skole og AKS under en styringsenhet i bydel vil gi et mer helhetlig ansvar, men dette fordrer en organisering med større bydeler/regioner. Tverrfaglig samhandling og forventning. Imidlertid bør PPT for barn under skolealder overføres bydel, slik at sakkyndig vurderinger kan gjøres med utgangspunkt i lokale forhold og ses i kontekst av barnehagenes øvrige ressurser og læringsmiljø. dette vil også gi sammenheng mellom ansvar for vedtak og utførelse, raskere mulighet for endring i vedtak ved endring i behov.

Vi ser behovet for å presisere at ved å flytte makt og myndighet ut til bydelene fra rådhuset, fordrer dette med de eventuelle endringene vil følge midler til å kunne følge dette opp på en forsvarlig måte. Vi ser det også hensiktsmessig at det legges til rette for en noe mer romslig bydelsbudsjett, slik at vi sikrer reell politisk innflytelse og større handlingsrom når budsjettet skal vedtas. Dette vil være med på å sikre lokaldemokratiet, og at det vil være mulig å drive

lokalpolitikk i større grad enn vi kan under dagens ordning.

6. Er det oppgaver som i dag ligger til bydelene som kunne vært løst bedre dersom de lå hos etatene eller kommunen sentralt? Hvorfor?

Det er store forskjeller i byen på tilgang til boliger for vanskeligstilte, og dette er et område som kan tjene på mer sentrale og koordinerte løsninger. All drift og forvaltning av kommunale boliger bør overføres til boligforetak som har nødvendig kompetanse og ressurser på området. Det er lite effektivt og sårbart når oppfølging av noen boliger ligger hos bydelene mens den store massen tilhører Boligbygg. Det bør legges til rette for regionalt samarbeid om å etablere og drifte botilbud til mennesker med rus- og psykiske lidelser (ROP-boliger). Alternativt bør man gå tilbake til en sentralisering for gode helhetlige løsninger.

Etablere by-omfattende tilbud til brukergrupper det er få av i hver bydel f.eks. ME, unge slagpasienter, sjeldne funksjonshemninger.

Saksbehandling og økonomisk ansvar for TT-tjenesten kunne ligge sentralt for å sikre likebehandling og effektivisere vedtak og oppfølging.

AKS (etter skoletidtilbud) til barn med store bistandsbehov i spesialtilpassede skoleløp bør ligge til utdanningsetaten og skolen de hører til.

Lokal barnehagemyndighet med tilsyn og opptak kan sentraliseres sammen ansvar for private barnehager (vedtak, utbetaling av tilskudd og finansiering). Det er små fagmiljøer i bydelene som er sårbare når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang.

7. På hvilke områder kunne samarbeidet mellom bydelene vært styrket?

Kunnskapsdeling, spredning av kompetanse og erfaringer fra utviklingsarbeid for å løse felles utfordringer. Krevende å utvikle bærekraftige utviklingsmiljøer i hver bydel med nok kompetanse på utviklingsarbeid og innovasjon - blir for små fagmiljøer.

Samarbeid om kompetanseheving, utveksling av kunnskap og erfaringer tydeligere satt i system slik at kommunen som helhet i større grad kunne trekke veksler på utviklingsarbeid som er gjennomført.

Samarbeid regionalt på utvikling og drift av komplekse tjenester med få brukere i den enkelte bydel hvor det er nødvendig med større fagmiljø og fordeling av økonomisk risiko.

Bydel Nordre Aker ønsker sterkere samarbeid mellom bydelene hva angår navn på tjenester.

Bydel Nordre Aker ønsker at by og bydel jobber mer systematisk med digitalisering, kommunikasjon og teknologiutvikling for å nå innbyggerne med informasjon om tilbud og tjenester. Innkjøp, utvikling og drift av digitale tjenester på tvers av bydelsgrenser kan bli organisert bedre.

Det er behov for bedre samarbeid mellom bydelene for å jevne ut forskjellene i tilgjengeligheten og kvaliteten på BPA-ordningen. Dette vil sikre en mer rettferdig tilgang og standardisert tjenestekvalitet, og hindre at folk må flytte for å få nødvendig støtte. Det er viktig at et arbeid for bedre likebehandling ikke fører til at bydelens innbyggere får et dårligere tilbud.

Eldre ungdommer flytter seg på tvers av bydelene og fritidstilbud bør planlegges og utvikles som regionale tilbud. Yngre ungdommer er mer knyttet til sine deler av bydelen. Det er derfor viktig med tilbud flere steder til de yngste ungdommene.

Vennlig hilsen

Eivind Aasness Marthinsen
avdelingsdirektør

Kopi til
Trine Cecilie Køhncke Urholt

Bydel Nordre Aker

Bydel Nordre Aker

Saksframlegg

Arkivsak: 24/7891 - 2
Saksbehandler: Eivind Aasness Marthinsen

Saksgang			Møtedato
PS	05/24	Nordre Aker medbestemmelsesutvalg (MBU)	12.03.2024
PS	08/24	Nordre Aker arbeidsutvalg	14.03.2024
PS	49/24	Nordre Aker bydelsutvalg	21.03.2024

Vurdering av oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt - innspill fra Bydel Nordre Aker

Bakgrunn:

Byrådet har tatt initiativ til å evaluere oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Målet er å forbedre tjenestetilbudet til innbyggerne, gjøre det mer effektivt, tilgjengelig og likeverdig. Bydelene er bedt om å gi innspill ved å besvare syv spørsmål som fremgår av bydelsdirektørens forslag til vedtak jamfør også vedlagte brev fra byrådsavdelingen. Det er satt av relativt kort tid på arbeidet med å innhente innspill fra bydelene med frist 22.mars.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Overordnet mener bydel Nordre Aker at kommunens oppgaver i hovedsak bør ytes og forvaltes nærmest mulig innbyggerne. Nærhet til tjenestene og forvaltningen gir mulighet for dialog mellom innbygger og fagmiljø, noe som kan bidra til økt trygghet og opplevelse av å bli møtt og involvert på en god måte. Nærhet og kjennskap til innbyggere og bredde i tjenestetilbudet bidrar til at virksomhetene kan tilpasse og koble sammen tjenester i helhetlige løp både for den enkelte, for grupper av innbyggere og i møte med sammensatte samfunnsutfordringer. Bydel Nordre Aker mener det er viktig at man legger innsikt om reelle behov til grunn for utvikling og eventuelle endringer i kommunens tjenestetilbud og strukturene for dette.

Tillit til innbyggernes kunnskap om egne liv og behov, tillit til fagmiljøene og fagpersoners vurderinger, forståelse for kommunens rammevilkår sammen med tydelige forventninger om likeverdige, helhetlige og koordinerte tjenester og tydelige krav til effektiv og tilpasset tjenesteproduksjon i virksomhetene er sentrale elementer. For å sikre likeverdige tjenester bør det utarbeides overordnede men tydelige føringer på sentrale tjenesteområder f.eks videreføring av arbeidet med Oslostandarder.

Oslo kommune står overfor flere, komplekse samfunnsutfordringer i årene som kommer. For å løse disse mener bydel Nordre Aker det er nødvendig med en mest mulig felles forståelse av utfordringsbildet, samt utvikling av kultur og insentiver til samhandling på tvers av fag og sektorer for å løse oppgaver mest mulig helhetlig. Det er behov for at Oslo kommune har tydelige prioriteringer og forventninger om helhetlige og likeverdig tjenester i hele kommunen. Eventuelle strukturelle endringer i Oslo kommune bør bygge opp om fortsatt nærhet til innbyggerne, tillit til innbyggerens og tjenestenes innsikt om utfordringsbildet, samt krav om tverrfaglig og helhetlig oppgaveløsning.

Det er ønskelig med sterkere insentiver til samhandling og oppgaveløsning på tvers av virksomheter, og behov for endring av strukturer som bidrar til suboptimale løsninger som i dag kan stå i veien for rett dimensjonering og nødvendig utvikling av tjenestetilbudet totalt i Oslo.

Det bør utvikles strukturer og kultur som sikrer at endringer i behov fanges opp tidlig, at tjenestetilbudet tilpasses raskt og at virksomhetene evner å løse skiftende og komplekse oppgaver gjennom fleksibel tilnærming til oppgaveløsning og arbeidsform.

I utkast til planstrategi for Oslo kommune pekes det på seks samfunnsflokke. Disse er eksempler på de sammensatte utfordringene Oslo kommune står overfor i nær fremtid. Tydelige forventninger om prioritering av arbeid og satsinger som bidrar til å "løsne" på disse flokene er nødvendig innenfor alle sektorer og virksomheter i kommunen.

Bydel Nordre Aker mener Oslo kommune bør ha økt fokus på å møte kommende ressursutfordringer og innbyggerens forventninger om en lett tilgjengelige kommune med felles utvikling av digitale løsninger, og enklere arbeidsprosesser i kommunen som helhet.

Kommunes ansatte er svært viktige ressurser, og det bør videre fokuseres på satsinger som sikrer utvikling av de ansattes kompetanse, videre arbeid med oppgavedeling og tiltak for rekruttering. Dette kan bidra til at Oslo kommune som helhet i fortsatt vil fremstå som en attraktiv arbeidsplass når konkurransen om arbeidskraft øker.

Bydelene er bedt om å svare på følgende sju spørsmål:

1. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens tjenesteproduksjon, det vil si tilbud og tjenester som ytes til bydelens befolkning?

Styrker:

Dagens organisering med 15 bydeler gir nærhet til innbyggerne og god lokalkunnskap. Kjennskap

og nærhet til innbyggerne gjør at tjenestene bedre kan tilpasses innbyggernes behov og at man raskt kan tilpasse tjenestene ved endringer i disse.

- Kjennskap til lokale behov og endringer – basert på demografi, folkehelseprofil, datagrunnlag fra flere fagområder sett i sammenheng med erfaringsbasert kunnskap fra tjenestene
- Nærhet til innbyggere og lokalsamfunn og mulighet til å se tjenestetilbudet helhetlig og koordinert
- Kunnskap og eierskap til tverrfaglig tjenestetilbud gir mulighet til å tilpasse tilbud og tjenestepakker.
- Bedre mulighet til å koble inn ressurser fra lokalmiljø og frivillighet
- Lokale, demografiske variasjoner i ulike bydeler gjør at tjenester kan dimensjoneres etter behov. Lokal tilhørighet og synlighet i lokalmiljøet er bra for innbygger

Svakheter:

- Likebehandling av tilbud og tjenester i Oslo som helhet. Med bakgrunn i lokale prioriteringer og behov vil det kunne bli forskjeller i tjenestetilbudet ut fra hvilken bydel man bor i.
- På enkelte områder kan fagmiljøene i bydelene bli små og sårbare og i små tjenester blir det mindre tilgang til spesialkompetanse
- Kan være vanskelig å gi gode tilbud til innbyggere med sammensatte behov hvor det kreves samarbeid mellom forskjellige virksomheter. Det kan oppstå mangler i kommunens tjenestetilbud og uklare ansvarsforhold mellom bydeler og etater.

2. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som myndighetsutøver?

Styrken ved dagens organisering er nærhet til innbyggerne. Dette gir oversikt, og sikrer kunnskap om behov og mulighet for rask tilpasning ved endringer. Integreert og tett samarbeid med utøvende tjenester gir mulighet for bedre tilpasning på individnivå.

Vedtak bør fattes nært brukerne, og det er viktig at beslutningsmyndighet er knyttet sammen med økonomisk ansvar. For eksempel er vedtaksmyndigheten i Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Utdanningsetaten, mens bydelene har det utførende ansvaret uten at finansiering følger vedtaksomfang. Finansieringsordningen for barnehager, hvor husleiekostnadene dekkes fullt ut, gjør at bydelene har begrenset (økonomisk) insentiv til å tilpasse kapasitet gjennom nedleggelse ved redusert behov

Små fagmiljøer på enkelte områder kan medføre sårbarhet. Generalister må håndtere ulike typer oppgaver og kan i liten grad spesialisere seg. Dette er utfordrende når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang som f.eks barnehagemyndighet.

3. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som samfunnsutvikler?

Styrker:

Bydelene er nærmere innbyggerne og har bedre forståelse for lokale behov og utfordringer som gir mulighet for mer skreddersydde løsninger. Bydelspolitikere og innbyggere kan aktivt påvirke utviklingen i egen bydel gjennom lokalpolitikk og medvirkning. Det er lettere å tilrettelegge for tjenester og tiltak som er tilpasset lokale forhold, for eksempel barnehager, kulturtilbud og grøntområder.

Svakheter:

Bydelene har forskjellige ressurser og kompetanse som kan føre til ulikhet i tilbud og utvikling. Isolert arbeid i bydelene kan hemme helhetlig byutvikling og koordinering av større prosjekter. Begrensede ressurser og lite faglig fellesskap i det daglige kan gi utfordringer med å håndtere komplekse samfunnsutfordringer. Begrenset myndighetsområde på viktige områder, som for eksempel skole og plansaker, gjør at bydelen kun blir en høringsinstans og er avhengig av samarbeid med andre virksomheter i kommunen for å fylle rollen som samfunnsutvikler.

4. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelen som lokaldemokratisk arena?

Styrker

Kort avstand mellom politikere og innbyggere gir bedre mulighet for deltakelse påvirkning i beslutningsprosesser. Mulighet for å kunne delta i åpen halvtime i politiske møter bidrar til økt innsikt før beslutninger og reell påvirkningskraft for innbyggerne. Lokalpolitikken ivaretar også en viktig ombudsrolle for innbyggerne og kan gi viktige innspill i lokale saker til bystyret.

Svakheter

Bydelsutvalget har et begrenset myndighetsområde og er ofte bare høringsinstans i saker som opptar lokalpolitikere og innbyggere. Nærhet til innbyggerne og lokalmiljøet kan gi sterkt press mot politisk nivå i enkeltsaker og gjøre det krevende å ha nødvendig avstand.

5. Er det oppgaver som i dag ligger til etatene eller kommunen sentralt som kunne vært løst bedre dersom de lå på bydelsnivå? Hvorfor?

Helsehusene bør driftes av bydelene, evt samarbeid mellom bydeler i en region. Man kan også tenke seg tversektorielt samarbeid knyttet til sykehusområdene Diakonhjemmet – Lovisenberg – Oslo universitet sykehus og Ahus. Dette vil kunne gi mer helhetlige pasientforløp og tettere samarbeid med sykehusene, hjemmetjenesten og helsehusene. Tilbudene kunne gjerne også innebære KAD – kommunal akutt døgnetenhet og FRA – forsterket rehabilitering Aker. KAD blir ofte et ledd til som kan komplisere samarbeidet mellom bydelen og spesialisthelsetjenesten

og spesialisert rehabilitering som tilbys ved FRA, bør foregå nærmere innbyggerne. Tilbudet er spesialisert og ikke alltid nok tilpasset bydelens tjenestestruktur og behov. FRA beslutter selv inntak, og bydelen opplever at pasienter som får plass, kunne ha blitt rehabilitert hjemme.

Bydelene har behov for større innflytelse og fleksibilitet når det kommer til tilpasning av etatenes til bud (SYE/VEL/BFE). Etatene bør ha tydeligere insentiver og mandat til raskere endring i tjenestetilbudet slik at de er tilpasset bydelenes behov.

Utdanningsløpet og tilbudet til barn og unge er fragmentert i dagens organisering. Ved å samle barnehage, skole og AKS under en styringsenhet i bydel vil gi et mer helhetlig ansvar, men dette fordrer en organisering med større bydeler/regioner. tverrfaglig samhandling og forventning. Imidlertid bør PPT for barn under skolealder overføres bydel, slik at sakkyndig vurderinger kan gjøres med utgangspunkt i lokale forhold og ses i kontekst av barnehagenes øvrige ressurser og læringsmiljø. dette vil også gi sammenheng mellom ansvar for vedtak og utførelse, raskere mulighet for endring i vedtak ved endring i behov.

6. Er det oppgaver som i dag ligger til bydelene som kunne vært løst bedre dersom de lå hos etatene eller kommunen sentralt? Hvorfor?

Det er store forskjeller i byen på tilgang til boliger for vanskeligstilte, og dette er et område som kan tjene på mer sentrale og koordinerte løsninger. All drift og forvaltning av kommunale boliger bør overføres til boligforetak som har nødvendig kompetanse og ressurser på området. Det er lite effektivt og sårbart når oppfølging av noen boliger ligger hos bydelene mens den store massen tilhører Boligbygg. Det bør legges til rette for regionalt samarbeid om å etablere og drifte botilbud til mennesker med rus- og psykiske lidelser (ROP-boliger). Alternativt bør man gå tilbake til en sentralisering for gode helhetlige løsninger.

Etablere by-omfattende tilbud til brukergrupper det er få av i hver bydel f.eks ME, unge slagpasienter, sjeldne funksjonshemninger.

Saksbehandling og økonomisk ansvar for TT-tjenesten kunne ligge sentralt for å sikre likebehandling og effektivisere vedtak og oppfølging.

AKS (etter skoletidtilbud) til barn med store bistandsbehov i spesialtilpassede skoleløp bør ligge til utdanningsetaten og skolen de hører til.

Lokal barnehagemyndighet med tilsyn og opptak kan sentraliseres sammen ansvar for private barnehager (vedtak, utbetaling av tilskudd og finansiering). Det er små fagmiljøer i bydelene som er sårbare når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang.

7. På hvilke områder kunne samarbeidet mellom bydelene vært styrket?

Kunnskapsdeling, spredning av kompetanse og erfaringer fra utviklingsarbeid for å løse felles utfordringer. Krevende å utvikle bærekraftige utviklingsmiljøer i hver bydel med nok

kompetanse på utviklingsarbeid og innovasjon - blir for små fagmiljøer.

Samarbeid om kompetanseheving, utveksling av kunnskap og erfaringer tydeligere satt i system slik at kommunen som helhet i større grad kunne trekke veksler på utviklingsarbeid som er gjennomført.

Samarbeid regionalt på utvikling og drift av komplekse tjenester med få brukere i den enkelte bydel hvor det er nødvendig med større fagmiljø og fordeling av økonomisk risiko.

Saksframstilling:

Byrådet har tatt initiativ til å evaluere oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Målet er å forbedre tjenestetilbudet til innbyggerne, gjøre det mer effektivt, tilgjengelig og likeverdig. Dette arbeidet er i tråd med Hammerborgerklæringen, som understreker bydelene som viktige leverandører av tjenester og lokaldemokratiske arenaer.

Byrådet ønsker å se nærmere på byens administrative organisering for å sikre bærekraftige, demokratiske og gode tjenester til innbyggerne. Det er nødvendig å revidere dagens ansvarsfordeling mellom bystyret og bydelene. Byrådet har derfor følgende mål:

1. Vurdere oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen: Målet er å skape bedre og mer tilgjengelige tjenester for innbyggerne.
2. Utforske muligheter for sterkere samarbeid mellom bydelene: Dette kan bidra til å forbedre tilbudet og øke effektiviteten.

Som en del av gjennomføringen av byrådets politikk, ønsker man tett samarbeid og god dialog med bydelene. Derfor inviteres bydelene til å gi innspill til arbeidet med å vurdere oppgavefordelingen. Byrådet har utarbeidet spørsmål som de ønsker at bydelene besvarer og svarene skal være forankret i bydelsutvalget.

Bydelenes innspill vil bli brukt i det videre arbeidet med å vurdere oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Byrådet vil også innhente innspill fra andre virksomheter i kommunen, kommunale foretak, sentrale brukerråd, partene i arbeidslivet og andre relevante aktører.

Bydelene er bedt om å gi innspill ved å besvare syv spørsmål som fremgår av bydelsdirektørens forslag til vedtak jamfør også vedlagte brev fra byrådsavdelingen. Det er satt av relativt kort tid på arbeidet med å innhente innspill fra bydelene med frist 22.mars.

Nordre Aker bydelsutvalgs behandling:

Forslag om medvirkning i reguleringsaker, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Nordre Aker bydelsutvalg ønsker at bydelene skal involveres sterkere i behandlingen av reguleringsaker enn bare å være høringsinstans. PBE er rådgivende organ, men byrådet legger ofte politiske føringer som skal gjelde for ulike soner i byen. Bydelene bør i større grad ha myndighet, da folkevalgte organer i bydelen har god og nøyaktig kunnskap om hva som vil bidra positivt til byutvikling i gjeldende bydel. Bydelsutvalgene setter seg grundig inn i regulerings og byggesaker som berører deres nærområde. Bystyret må legge bydelsutvalgets forslag til innstilling til grunn i alle regulerings og byggesaker inkludert klagesaker. Dette kan føre til mer innbygger og nabolagsinkludering og innbyggerne vil i større grad føle seg hørt. Bydelen bør få mekanismer eller myndighet til å ta initiativ til byutvikling, som oppgradering av bydelens torg og parker.

Det som kan være aktuelt er at bydelene blir innrømmet en vetorett. Denne vetoretten vil gjelde når BU-vedtak er gjort med 2/3-flertall eller enstemmighet. Vetoretten kan også utformes slik at den bare er utsettende; altså at den fordrer en ny politisk behandling i Oslo bystyre.

Forslag om ressurser til helsehus, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydelsutvalget støtter bydelsdirektørens forslag om å flytte helsehusene til bydelene, men presiserer at det må følge med ressurser til å drive dem på en god og helsemessig forsvarlig måte.

Forslag om barnevern og lavterskeltilbud, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydelsutvalget ønsker at barnevern og lavterskeltilbud til rus/psyk fremdeles skal driftes av bydelen. Det bør imidlertid settes av en byomfattende pott med midler der bydelen kan få støtte for å løse store komplekse saker.

Forslag om dagsentrene, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydel Nordre Aker ønsker at bydelene blir inkludert i driften av dagsentrene, slik at det kan integreres tettere med hjemmetjenesten

Forslag om felles vikarpool, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydel Nordre Aker ønsker at det opprettes en felles vikarpool for hver av tjenestene som drives av bydelene, med offentlig ansatte vikarer. Barnehagene er et naturlig sted å starte.

Forslag om grunnbemanning, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydel Nordre Aker ønsker økt grunnbemanning i bydelens tjenester for å redusere sårbarhet.

Forslag om navn på tjenester, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydel Nordre Aker ønsker sterkere samarbeid mellom bydelene hva angår navn på tjenester. I dag har mange tjenester forskjellige navn i forskjellige bydeler, noe som særlig gjør de vanskeligere å bruke dersom man flytter mellom bydeler.

Forslag om ansvar for parker, møteplasser og grøntarealer, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydel Nordre Aker ønsker større ansvar for parker, møteplasser, grøntarealer og lignende i egen bydel. Her får bydelen klager fra brukere/innbyggere dersom det er feil og mangler, men ansvaret ofte ligger hos BYM. Skal dette skje, må det følge med tilstrekkelig driftsmidler, oppgradering og innkjøp av nødvendig utstyr og økt bemanning i bydelens driftsavdeling.

Forslag om skolebyggene, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Skolebyggene har et større potensiale til å huse flere lokale aktiviteter etter skoletid. Slik sett kan skolene bli naturlige samlingspunkter for innbyggerne rundt om i bydelene. Derfor bør bydelene ha myndighet til å disponere skolenes lokaler etter skoletid. I dag fungerer mange skolebygg godt til skole og hallutleie, og det er viktig at dette ikke hemmer driften der det allerede fungerer godt.

Forslag om trafikksikring, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydelene må få reell medbestemmelse av fastsetting av gateskilting, gateparkering, parkering ved utfartssteder og tiltak for fartsreduksjon og trafikksikring. Beboerne melder inn veistrekninger, gater og kryss som utrygge. Bymiljøetaten ser kun på ulykkesstatistikk i sine avveier om trafikksikring. Bydelsutvalget får ofte besøk av fortvilte beboere som vil ha tryggere skoleveier. Ved å gi Bydelsutvalget reell myndighet til å bestille befaringer fra BYM og komme med konkrete forslag til sikring vil lokaldemokratiet styrkes betraktelig. Dette fordrer et større samarbeid og klare kommunikasjonslinjer mellom bydel og Bymiljøetaten. BYM må fortsatt styre dette faglig og Oslo kommune må fortsatt ha det overordnede ansvaret for sykkelveinettet og riksveier.

Forslag om lokaldemokratisk legitimitet, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Til styrker under del 1 i bydelsdirektørens forslag:

“At bydelen er styrt av folkevalgte gjennom demokratisk valg gir tjenesteproduksjonen demokratisk legitimitet, det kobler lokalbefolkningen på politikken, gjør veien til påvirkning kort.”

Forslag om digitalisering, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Til svakheter under del 1 i bydelsdirektørens forslag:

“By og bydel jobber systematisk med digitalisering og teknologiutvikling, men dette er områder med høy utviklingstakt. Det er viktig å vurdere hvordan man best organiserer seg for å dele og utnytte data, samarbeide om tjenesteutvikling og gi informasjon til innbyggerne. Skalering av visse tjenester hindres delvis av organisasjon, for eksempel utvikling av apper med informasjon til innbyggerne.”

Forslag om helhetstenkning, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Bydelene kan ta helhetlige grep, på tvers av sektorer, og dermed forebygge folkehelseproblemer. På helsefeltet kan helhetstenkningen kan styrkes og forsterkes ved at bydelene selv produserer både forebyggende og behandlende tjenester. Gode møteplasser for ungdom og eldre og skolemat er eksempler på slike tiltak. Seniorsentre og fritidsklubber gir eldre og unge verdifulle steder å møtes, delta i aktiviteter og bygge fellesskap som skaper gode liv og gir helseeffekter. Ettersom slike oppgaver typisk ikke er lovpålagte, er de sårbare for svingninger i bydelsbudsjettene. En større grad av ekstern finansiering sikrer stabilitet i slike tjenester.

Forslag om rekruttering av folkevalgte, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Til styrker under del 4 i bydelsdirektørens forslag:

Bydelspolitikken er en viktig rekrutteringsarena, et sted mange folkevalgte får sitt første verv gjennom BU, komiteer, styrer og tilsyn. Bydelspolitikkerne får gode sakspapirer fra administrasjonen som gir det mulig å drive kunnskapsbasert politikk.

Forslag om myndighet i bydelen, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Til svakheter under del 4 i bydelsdirektørens forslag:

Bydelene er robuste enheter med budsjett på størrelse med store norske kommuner, er bydelsutvalgets økonomiske handlingsrom svært begrenset. At bydelene har begrenset myndighet gir begrenset mulighet til å tenke helhetlig, til å ta initiativ og til å følge opp innbyggernes ønsker uttrykt gjennom valg og politiske partier.

Forslag om press mot politisk nivå, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Endringsforslag på bydelsdirektørens forslag til svakheter under kategori 4. Ny tekst:

"Nærhet til innbyggerne og lokalmiljøet kan gi sterkt press mot politisk nivå i enkeltsaker. Store kommersielle aktører med større innslag av strategisk kommunikasjon vil potensielt være krevende å håndtere for BU-politikere med større myndighet i byutviklingsaker. Samtidig er det ikke alltid konflikten går mellom bydel og etater. I noen saker blir både bydelsutvalg og kommunale etater overkjørt av store utbyggere som påvirker bystyret direkte eller tar over for lokaldemokratiske prosesser, som for eksempel nye OUS."

Forslag om BPA, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Til kategori 7 i bydelsdirektørens forslag:

"Det er behov for bedre samarbeid mellom bydelene for å jevne ut forskjellene i tilgjengeligheten og kvaliteten på BPA-ordningen. Dette vil sikre en mer rettferdig tilgang og standardisert tjenestekvalitet, og hindre at folk må flytte for å få nødvendig støtte. Det er viktig at et arbeid for bedre likebehandling ikke fører til at bydelens innbyggere får et dårligere tilbud."

Sak om ungdomstilbud, foreslått av Øistein Sommerfeldt Lysne, Sosialistisk Venstreparti:

Til kategori 7 i bydelsdirektørens forslag:

Eldre ungdommer flytter seg på tvers av bydelene og fritidstilbud bør planlegges og utvikles som regionale tilbud. Yngre ungdommer er mer knyttet til sine deler av bydelen. Det er derfor viktig med tilbud flere steder til de yngste ungdommene.

Endringsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet, foreslått av Borgar Aamaas, Venstre:

Bydelsutvalget mener at bydel Nordre Aker er en veldrevet bydel i dag med mange dyktige folk i administrasjonen og organisasjonen. Vi vil likevel komme med innspill på hvordan endringer av oppgavefordeling kan gjøre bydelens arbeid og samarbeid med kommunen enda bedre.

Overordnet mener bydel Nordre Aker at kommunens oppgaver i hovedsak bør ytes og forvaltes nærmest mulig innbyggerne. Nærhet til tjenestene og forvaltningen gir mulighet for dialog mellom innbygger og fagmiljø, noe som kan bidra til økt trygghet og opplevelse av å bli møtt og involvert på en god måte. Nærhet og kjennskap til innbyggere og bredde i tjenestetilbudet bidrar til at virksomhetene kan tilpasse og koble sammen tjenester i helhetlige løp både for den enkelte, for grupper av innbyggere og i møte med sammensatte samfunnsutfordringer. Bydel Nordre Aker mener det er viktig at man legger innsikt om reelle behov til grunn for utvikling og eventuelle endringer i kommunens tjenestetilbud og strukturene for dette.

Tillit til innbyggernes kunnskap om egne liv og behov, tillit til fagmiljøene og fagpersoners vurderinger, forståelse for kommunens rammevilkår sammen med tydelige forventninger om likeverdige, helhetlige og koordinerte tjenester og tydelige krav til effektiv og tilpasset tjenesteproduksjon i virksomhetene er sentrale elementer. For å sikre likeverdige tjenester bør det utarbeides overordnede men tydelige føringer på sentrale tjenesteområder f.eks. videreføring av arbeidet med Oslostandarder.

Oslo kommune står overfor flere, komplekse samfunnsutfordringer i årene som kommer. For å løse disse mener bydel Nordre Aker det er nødvendig med en mest mulig felles forståelse av utfordringsbildet, samt utvikling av kultur og insentiver til samhandling på tvers av fag og sektorer for å løse oppgaver mest mulig helhetlig. Det er behov for at Oslo kommune har tydelige prioriteringer og forventninger om helhetlige og likeverdig tjenester i hele kommunen. Eventuelle strukturelle endringer i Oslo kommune bør bygge opp om fortsatt nærhet til innbyggerne, tillit til innbyggerens og tjenestenes innsikt om utfordringsbildet, samt krav om tverrfaglig og helhetlig oppgaveløsning.

Det er ønskelig med sterkere insentiver til samhandling og oppgaveløsning på tvers av virksomheter og behov for endring av strukturer som bidrar til suboptimale løsninger som i dag kan stå i veien for rett dimensjonering og nødvendig utvikling av tjenestetilbudet totalt i Oslo.

Det bør utvikles strukturer og kultur som sikrer at endringer i behov fanges opp tidlig, at tjenestetilbudet tilpasses raskt og at virksomhetene evner å løse skiftende og komplekse oppgaver gjennom fleksibel tilnærming til oppgaveløsning og arbeidsform.

I utkast til planstrategi for Oslo kommune pekes det på seks samfunnsflokke. Disse er eksempler på de sammensatte utfordringene Oslo kommune står overfor i nær fremtid. Tydelige forventninger om prioritering av arbeid og satsinger som bidrar til å "løsne" på disse flokene er nødvendig innenfor alle sektorer og virksomheter i kommunen.

Bydel Nordre Aker mener Oslo kommune bør ha økt fokus på å møte kommende ressursutfordringer og innbyggerens forventninger om en lett tilgjengelige kommune med felles utvikling av digitale løsninger, og enklere arbeidsprosesser i kommunen som helhet.

Kommunes ansatte er svært viktige ressurser, og det bør videre fokuseres på satsinger som sikrer utvikling av de ansattes kompetanse, videre arbeid med oppgavedeling og tiltak for rekruttering. Dette kan bidra til at Oslo kommune som helhet i fortsatt vil fremstå som en attraktiv arbeidsplass når konkurransen om arbeidskraft øker.

Bydelene er bedt om å svare på følgende sju spørsmål:

1. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens tjenesteproduksjon, det vil si tilbud og tjenester som ytes til bydelens befolkning?

Styrker:

Dagens organisering med 15 bydeler gir nærhet til innbyggerne og god lokalkunnskap. Kjennskap og nærhet til innbyggerne gjør at tjenestene bedre kan tilpasses innbyggernes behov og at man raskt kan tilpasse tjenestene ved endringer i disse.

- Kjennskap til lokale behov og endringer – basert på demografi, folkehelseprofil, datagrunnlag fra flere fagområder sett i sammenheng med erfaringsbasert kunnskap fra tjenestene
- Nærhet til innbyggere og lokalsamfunn og mulighet til å se tjenestetilbudet helhetlig og koordinert
- Kunnskap og eierskap til tverrfaglig tjenestetilbud gir mulighet til å tilpasse tilbud og tjenestepakker.
- Bedre mulighet til å koble inn ressurser fra lokalmiljø og frivillighet
- Lokale, demografiske variasjoner i ulike bydeler gjør at tjenester kan dimensjoneres etter behov. Lokal tilhørighet og synlighet i lokalmiljøet er bra for innbygger

Svakheter:

- Likebehandling av tilbud og tjenester i Oslo som helhet. Med bakgrunn i lokale prioriteringer og behov vil det kunne bli forskjeller i tjenestetilbudet ut fra hvilken bydel man bor i.
- På enkelte områder kan fagmiljøene i bydelene bli små og sårbare og i små tjenester blir det mindre tilgang til spesialkompetanse
- Kan være vanskelig å gi gode tilbud til innbyggere med sammensatte behov hvor det kreves samarbeid mellom forskjellige virksomheter. Det kan oppstå mangler i kommunens tjenestetilbud og uklare ansvarsforhold mellom bydeler og etater.
-

2. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som myndighetsutøver?

Styrken ved dagens organisering er nærhet til innbyggerne. Dette gir oversikt, og sikrer kunnskap om behov og mulighet for rask tilpasning ved endringer. Integrert og tett samarbeid med utøvende tjenester gir mulighet for bedre tilpasning på individnivå.

Vedtak bør fattes nært brukerne, og det er viktig at beslutningsmyndighet er knyttet sammen med økonomisk ansvar. For eksempel er vedtaksmyndigheten i Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Utdanningsetaten, mens bydelene har det utførende ansvaret uten at finansiering følger vedtaksomfang. Finansieringsordningen for barnehager, hvor husleiekostnadene dekkes fullt ut, gjør at bydelene har begrenset (økonomisk) insentiv til å tilpasse kapasitet gjennom nedleggelse ved redusert behov.

Små fagmiljøer på enkelte områder kan medføre sårbarhet. Generalister må håndtere ulike typer oppgaver og kan i liten grad spesialisere seg. Dette er utfordrende når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang som f.eks. barnehagemyndighet.

3. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som samfunnsutvikler?

Styrker:

Bydelene er nærmere innbyggerne og har bedre forståelse for lokale behov og utfordringer som gir mulighet for mer skreddersydde løsninger. Bydelspolitikere og innbyggere kan aktivt påvirke utviklingen i egen bydel gjennom lokalpolitikk og medvirkning. Det er lettere å tilrettelegge for tjenester og tiltak som er tilpasset lokale forhold, for eksempel barnehager, kulturtilbud og grøntområder.

Svakheter:

Endringer av bydelsgrenser er ikke en del av det pågående arbeidet, men bydelen har noen utfordringer som henger sammen med at bydelene kan oppleves som en kunstig oppdeling. Alle innbyggere har et forhold til at de bor i Oslo kommune, men veldig få har en sterk identitet til

bydelen sin. Det kan også oppleves som tilfeldig hvor bydelsgrensene går. Dette ville også ha vært en utfordring med flere eller færre bydeler i Oslo.

Bydelene har forskjellige ressurser og kompetanse som kan føre til ulikhet i tilbud og utvikling. Isolert arbeid i bydelene kan hemme helhetlig byutvikling og koordinering av større prosjekter. Begrensede ressurser og lite faglig fellesskap i det daglige kan gi utfordringer med å håndtere komplekse samfunnsutfordringer. Begrenset myndighetsområde på viktige områder, som for eksempel skole og plansaker, gjør at bydelen kun blir en høringsinstans og er avhengig av samarbeid med andre virksomheter i kommunen for å fylle rollen som samfunnsutvikler.

4. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelen som lokaldemokratisk arena?

Styrker

Kort avstand mellom politikere og innbyggere gir bedre mulighet for deltakelse påvirkning i beslutningsprosesser. Mulighet for å kunne delta i åpen halvtime i politiske møter bidrar til økt innsikt før beslutninger og reell påvirkningskraft for innbyggerne. Lokalpolitikken ivaretar også en viktig ombudsrolle for innbyggerne og kan gi viktige innspill i lokale saker til bystyret.

Svakheter

Bydelsutvalget har et begrenset myndighetsområde og er ofte bare høringsinstans i saker som opptar lokalpolitikere og innbyggere. Nærhet til innbyggerne og lokalmiljøet kan gi sterkt press mot politisk nivå i enkeltsaker, noe som er en del av lokaldemokratiet som vi lever godt med.

Ansvarsfordelingen kan også oppleves som noe utydelig. Hvem har skylden når ingenting skjer? Bydelspolitikere kan få opplevelsen av å stange i veggen i møte med de forskjellige kommunale etatene. Tydelige linjer og tydeligere ansvarsfordeling er ønskelig.

5. Er det oppgaver som i dag ligger til etatene eller kommunen sentralt som kunne vært løst bedre dersom de lå på bydelsnivå? Hvorfor?

I denne omgang peker vi på fire områder der det er fruktbart å drøfte videre hvordan myndighet kan overføres fra Oslo kommune til bydelene:

1. De store parkene

Bydelene har i dag driftsansvaret for de mindre parkene. Det kan også gjelde de store parkene i bydelen.

1. Skolebyggene

Skolebyggene har et større potensiale til å huse flere lokale aktiviteter etter skoletid. Slik sett kan skolene bli naturlige samlingspunkter for innbyggerne rundt om i bydelene. Derfor bør bydelsutvalgene ha myndighet til å disponere skolenes lokaler og enkelte ansatte etter skoletid.

1. Gateskilting

Bydelene må få reell medbestemmelse av fastsetting av gateskilting, gateparkering, parkering ved utfartssteder og tiltak for fartsdumping. Bymiljøetaten må fortsatt styre dette faglig og Oslo kommune må fortsatt ha det overordnede ansvaret for sykkelveinettet, riksveier m.m. Vi mener det bør utredes hvilke endringer som kan iverksettes for at en slik reell medbestemmelse kan skje.

Det som kan være aktuelt er at bydelene blir innrømmet en vetorett eller en rett til å tvinge igjennom en ny politisk behandling i Oslo kommune. Denne retten bør gjelde når BU-vedtak er gjort med minst ¾--flertall.

Vi vil også utrede i hvilken grad bydelen kan bestemme den lokale, detaljerte utformingen av kommunale samferdselsplaner som sykkelveinettet.

1. Sykehjem og helsehus

En myndighetsoverføring av sykehjemmene er gjennomførbart da de tidligere har vært styrt av bydelene. Helsehusene bør driftes av bydelene, ev. i samarbeid mellom bydeler i en region.

1. Ønske om større innflytelse, fleksibilitet og bedre samarbeid

Man kan også tenke seg tverrsektorielt samarbeid knyttet til sykehusområdene Diakonhjemmet – Lovisenberg – Oslo universitet sykehus og Ahus. Dette vil kunne gi mer helhetlige pasientforløp og tettere samarbeid med sykehusene, hjemmetjenesten og helsehusene. Tilbudene kunne gjerne også innebære KAD – kommunal akutt døgnenhet og FRA – forsterket rehabilitering Aker. KAD blir ofte et ledd til som kan komplisere samarbeidet mellom bydelen og spesialisthelsetjenesten og spesialisert rehabilitering som tilbys ved FRA, bør foregå nærmere innbyggerne. Tilbudet er spesialisert og ikke alltid nok tilpasset bydelens tjenestestruktur og behov. FRA beslutter selv inntak, og bydelen opplever at pasienter som får plass, kunne ha blitt rehabilitert hjemme.

Bydelene har behov for større innflytelse og fleksibilitet når det kommer til tilpasning av etatenes til bud (SYE/VEL/BFE). Etatene bør ha tydeligere insentiver og mandat til raskere endring i tjenestetilbudet slik at de er tilpasset bydelenes behov.

Utdanningsløpet og tilbudet til barn og unge er fragmentert i dagens organisering. Ved å samle barnehage, skole og AKS under en styringsenhet i bydel vil gi et mer helhetlig ansvar, men dette fordrer en organisering med større bydeler/regioner. tverrfaglig samhandling og forventning. Imidlertid bør PPT for barn under skolealder overføres bydel, slik at sakkyndig vurderinger kan gjøres med utgangspunkt i lokale forhold og ses i kontekst av barnehagenes øvrige ressurser og læringsmiljø. dette vil også gi sammenheng mellom ansvar for vedtak og utførelse, raskere mulighet for endring i vedtak ved endring i behov.

Vi ser behovet for å presisere at ved å flytte makt og myndighet ut til bydelene fra rådhuset, fordrer dette med de eventuelle endringene vil følge midler til å kunne følge dette opp på en forsvarlig måte. Vi ser det også hensiktsmessig at det legges til rette for en noe mer romslig bydelsbudsjett, slik at vi sikrer reell politisk innflytelse og større handlingsrom når budsjettet skal vedtas. Dette vil være med på å sikre lokaldemokratiet, og at det vil være mulig å drive lokalpolitikk i større grad enn vi kan under dagens ordning.

6. Er det oppgaver som i dag ligger til bydelene som kunne vært løst bedre dersom de lå hos etatene eller kommunen sentralt? Hvorfor?

Det er store forskjeller i byen på tilgang til boliger for vanskeligstilte, og dette er et område som kan tjene på mer sentrale og koordinerte løsninger. All drift og forvaltning av kommunale boliger bør overføres til boligforetak som har nødvendig kompetanse og ressurser på området. Det er lite effektivt og sårbart når oppfølging av noen boliger ligger hos bydelene mens den store massen tilhører Boligbygg. Det bør legges til rette for regionalt samarbeid om å etablere og drifte botilbud til mennesker med rus- og psykiske lidelser (ROP-boliger). Alternativt bør man gå tilbake til en sentralisering for gode helhetlige løsninger.

Etablere by-omfattende tilbud til brukergrupper det er få av i hver bydel f.eks. ME, unge slagpasienter, sjeldne funksjonshemninger.

Saksbehandling og økonomisk ansvar for TT-tjenesten kunne ligge sentralt for å sikre likebehandling og effektivisere vedtak og oppfølging.

AKS (etter skoletidtilbud) til barn med store bistandsbehov i spesialtilpassede skoleløp bør ligge til utdanningsetaten og skolen de hører til.

Lokal barnehagemyndighet med tilsyn og opptak kan sentraliseres sammen ansvar for private barnehager (vedtak, utbetaling av tilskudd og finansiering). Det er små fagmiljøer i bydelene som er sårbare når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang.

7. På hvilke områder kunne samarbeidet mellom bydelene vært styrket?

Kunnskapsdeling, spredning av kompetanse og erfaringer fra utviklingsarbeid for å løse felles utfordringer. Krevende å utvikle bærekraftige utviklingsmiljøer i hver bydel med nok kompetanse på utviklingsarbeid og innovasjon - blir for små fagmiljøer.

Samarbeid om kompetanseheving, utveksling av kunnskap og erfaringer tydeligere satt i system slik at kommunen som helhet i større grad kunne trekke veksler på utviklingsarbeid som er gjennomført.

Samarbeid regionalt på utvikling og drift av komplekse tjenester med få brukere i den enkelte bydel hvor det er nødvendig med større fagmiljø og fordeling av økonomisk risiko.

Vurdering av bydelmodellen, foreslått av Robin Bårdsen, Fremskrittspartiet:

Om ikke bydelene delegeres flere oppgaver og vedtaksmyndighet bør bydelene som folkevalgt nivå nedlegges.

Med dagens modell får innbyggerne lite igjen for skattepengene.

Votering:

- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om medvirkning i reguleringsaker ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om ressurser til helsehus ble trukket i møtet
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om barnevern og lavterskeltilbud ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om dagsentrene ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Sv og Rødt om felles vikarpool - (Ap Mdg Sv Rødt H V Frp)falt med 12 (5H, 2V, 1Frp, 2Ap, 2Mdg) mot 3 (2 Sv, 1Rødt) stemmer.
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om grunnbemanning falt med 8 (5H, 2V, 1Frp) mot 7 (2Ap, 2Mdg, 2Sv, 1Rødt) stemmer
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om navn på tjenester ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om ansvar for parker, møteplasser og grøntarealer ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om skolebyggene ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om trafiksikring ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om lokaldemokratisk legitimitet ble vedtatt med 8 (2Ap, 2Mdg 2Sv, 1Rødt, 1V) mot 7 (5H 1V 1Frp) stemmer
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om digitalisering ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om helhetstenkning falt med 7 (2Ap, 2Mdg, 2Sv, 1Rødt) mot 8 (5H, 2V, 1Frp)

- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om rekruttering av folkevalgte ble vedtatt med 8 (2Ap, 2Mdg, 2Sv, 1Rødt, 1V) mot 7 stemmer (5H, 1V, 1Frp)
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om myndighet i bydelen ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Sv og Rødt om press mot politisk nivå falt med 10 (5H, 2V, 1Frp, 2Mdg) mot 5 stemmer (2 Ap, 2Sv, 1Rødt) stemmer
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om BPA ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Ap, Mdg, Sv og Rødt om Ungdomstilbud ble vedtatt med 9 (2Ap, 2Mdg, 2Sv, 1Rødt, 1H, 1V) mot 6 (4H, 1V, 1Frp) stemmer
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet - tillegg foran innledning ble enstemmig vedtatt.
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om endring av bydelsgrenser ble vedtatt med 14 (5H 2V, 2Ap, 2Mdg, 2Sv, 1Frp) stemmer mot 1 (1Rødt) stemme
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet, om bydelsutvalgets begrensede myndighetsområde ble vedtatt med 14 (5H, 2V, 1Frp, 2Ap, 2Mdg, 2Sv) stemmer mot 1 (1Rødt) stemme
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om opplevelse av utydelig ansvarsfordeling ble vedtatt med 14 (5H, 2V, 1Frp, 2Ap, 2Mdg, 2Sv) stemmer mot 1 (1Rødt) stemme
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet, på fire områder der det er fruktbart å drøfte videre hvordan myndighet kan overføres fra Oslo kommune til bydelene ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om de store parkene ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt

- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om skolebyggene ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om gateskilting ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om sykehjem og helsehus ble endret i møtet til omforent forslag, og ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om ønske om større innflytelse, fleksibilitet og bedre samarbeid ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet om presisering av behov for økte midler ved eventuelle endringer i myndighetsområde ble enstemmig vedtatt
- Tilleggsforslag fra Frp om vurdering av bydelsmodellen falt med 11 (2Ap, 1Mdg, 1Sv, 1Rødt, 2H, 2V) mot 4 (3 H, 1 Frp) stemmer
- Bydelsdirektørens forslag til vedtak, med endringer, ble enstemmig vedtatt.

Nordre Aker bydelsutvalgs vedtak:

Bydelsutvalget mener at bydel Nordre Aker er en veldrevet bydel i dag med mange dyktige folk i administrasjonen og organisasjonen. Vi vil likevel komme med innspill på hvordan endringer av oppgavefordeling kan gjøre bydelens arbeid og samarbeid med kommunen enda bedre.

Overordnet mener bydel Nordre Aker at kommunens oppgaver i hovedsak bør ytes og forvaltes nærmest mulig innbyggerne. Nærhet til tjenestene og forvaltningen gir mulighet for dialog mellom innbygger og fagmiljø, noe som kan bidra til økt trygghet og opplevelse av å bli møtt og involvert på en god måte. Nærhet og kjennskap til innbyggere og bredde i tjenestetilbudet bidrar til at virksomhetene kan tilpasse og koble sammen tjenester i helhetlige løp både for den enkelte, for grupper av innbyggere og i møte med sammensatte samfunnsutfordringer. Bydel Nordre Aker mener det er viktig at man legger innsikt om reelle behov til grunn for utvikling og eventuelle endringer i kommunens tjenestetilbud og strukturene for dette.

Tillit til innbyggernes kunnskap om egne liv og behov, tillit til fagmiljøene og fagpersoners vurderinger, forståelse for kommunens rammevilkår sammen med tydelige forventninger om likeverdige, helhetlige og koordinerte tjenester og tydelige krav til effektiv og tilpasset tjenesteproduksjon i virksomhetene er sentrale elementer. For å sikre likeverdige tjenester bør det utarbeides overordnede men tydelige føringer på sentrale tjenesteområder f.eks.

videreføring av arbeidet med Oslostandarder.

Oslo kommune står overfor flere, komplekse samfunnsutfordringer i årene som kommer. For å løse disse mener bydel Nordre Aker det er nødvendig med en mest mulig felles forståelse av utfordringsbildet, samt utvikling av kultur og insentiver til samhandling på tvers av fag og sektorer for å løse oppgaver mest mulig helhetlig. Det er behov for at Oslo kommune har tydelige prioriteringer og forventninger om helhetlige og likeverdige tjenester i hele kommunen. Eventuelle strukturelle endringer i Oslo kommune bør bygge opp om fortsatt nærhet til innbyggerne, tillit til innbyggerens og tjenestenes innsikt om utfordringsbildet, samt krav om tverrfaglig og helhetlig oppgaveløsning.

Det er ønskelig med sterkere insentiver til samhandling og oppgaveløsning på tvers av virksomheter og behov for endring av strukturer som bidrar til suboptimale løsninger som i dag kan stå i veien for rett dimensjonering og nødvendig utvikling av tjenestetilbudet totalt i Oslo.

Det bør utvikles strukturer og kultur som sikrer at endringer i behov fanges opp tidlig, at tjenestetilbudet tilpasses raskt og at virksomhetene evner å løse skiftende og komplekse oppgaver gjennom fleksibel tilnærming til oppgaveløsning og arbeidsform.

I utkast til planstrategi for Oslo kommune pekes det på seks samfunnsflokke. Disse er eksempler på de sammensatte utfordringene Oslo kommune står overfor i nær fremtid. Tydelige forventninger om prioritering av arbeid og satsinger som bidrar til å "løsne" på disse flokene er nødvendig innenfor alle sektorer og virksomheter i kommunen.

Bydel Nordre Aker mener Oslo kommune bør ha økt fokus på å møte kommende ressursutfordringer og innbyggerens forventninger om en lett tilgjengelig kommune med felles utvikling av digitale løsninger, og enklere arbeidsprosesser i kommunen som helhet.

Kommunes ansatte er svært viktige ressurser, og det bør videre fokuseres på satsinger som sikrer utvikling av de ansattes kompetanse, videre arbeid med oppgavedeling og tiltak for rekruttering. Dette kan bidra til at Oslo kommune som helhet i fortsatt vil fremstå som en attraktiv arbeidsplass når konkurransen om arbeidskraft øker.

Bydelene er bedt om å svare på følgende sju spørsmål:

Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens tjenesteproduksjon, det vil si tilbud og tjenester som ytes til bydelens befolkning?

Styrker:

Dagens organisering med 15 bydeler gir nærhet til innbyggerne og god lokalkunnskap. Kjennskap og nærhet til innbyggerne gjør at tjenestene bedre kan tilpasses innbyggernes behov og at man raskt kan tilpasse tjenestene ved endringer i disse.

- Kjennskap til lokale behov og endringer – basert på demografi, folkehelseprofil, datagrunnlag fra flere fagområder sett i sammenheng med erfaringsbasert kunnskap fra tjenestene
- Nærhet til innbyggere og lokalsamfunn og mulighet til å se tjenestetilbudet helhetlig og koordinert
- Kunnskap og eierskap til tverrfaglig tjenestetilbud gir mulighet til å tilpasse tilbud og tjenestepakker.
- Bedre mulighet til å koble inn ressurser fra lokalmiljø og frivillighet
- Lokale, demografiske variasjoner i ulike bydeler gjør at tjenester kan dimensjoneres etter behov. Lokal tilhørighet og synlighet i lokalmiljøet er bra for innbygger

Svakheter:

- Likebehandling av tilbud og tjenester i Oslo som helhet. Med bakgrunn i lokale prioriteringer og behov vil det kunne bli forskjeller i tjenestetilbudet ut fra hvilken bydel man bor i.
- På enkelte områder kan fagmiljøene i bydelene bli små og sårbare og i små tjenester blir det mindre tilgang til spesialkompetanse
- Kan være vanskelig å gi gode tilbud til innbyggere med sammensatte behov hvor det kreves samarbeid mellom forskjellige virksomheter. Det kan oppstå mangler i kommunens tjenestetilbud og uklare ansvarsforhold mellom bydeler og etater.

2. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som myndighetsutøver?

Styrken ved dagens organisering er nærhet til innbyggerne. Dette gir oversikt, og sikrer kunnskap om behov og mulighet for rask tilpasning ved endringer. Integreert og tett samarbeid med utøvende tjenester gir mulighet for bedre tilpasning på individnivå.

Vedtaks bør fattes nært brukerne, og det er viktig at beslutningsmyndighet er knyttet sammen med økonomisk ansvar. For eksempel er vedtaksmyndigheten i Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Utdanningsetaten, mens bydelene har det utførende ansvaret uten at finansiering følger vedtaksomfang. Finansieringsordningen for barnehager, hvor husleiekostnadene dekkes fullt ut, gjør at bydelene har begrenset (økonomisk) insentiv til å tilpasse kapasitet gjennom nedleggelse ved redusert behov.

Små fagmiljøer på enkelte områder kan medføre sårbarhet. Generalister må håndtere ulike typer oppgaver og kan i liten grad spesialisere seg. Dette er utfordrende når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang som f.eks. barnehagemyndighet.

Bydelsutvalget ønsker at barnevern og lavterskeltilbud til rus/psyk fremdeles skal driftes av bydelen.

Bydel Nordre Aker ønsker at bydelene blir inkludert i driften av dagsentrene, slik at det kan integreres tettere med hjemmetjenesten.

3. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelens rolle som samfunnsutvikler?

Styrker:

Bydelene er nærmere innbyggerne og har bedre forståelse for lokale behov og utfordringer som gir mulighet for mer skreddersydde løsninger. Bydelspolitikere og innbyggere kan aktivt påvirke utviklingen i egen bydel gjennom lokalpolitikk og medvirkning. Det er lettere å tilrettelegge for tjenester og tiltak som er tilpasset lokale forhold, for eksempel barnehager, kulturtilbud og grøntområder.

Svakheter:

Endringer av bydelsgrenser er ikke en del av det pågående arbeidet, men bydelen har noen utfordringer som henger sammen med at bydelene kan oppleves som en kunstig oppdeling. Alle innbyggere har et forhold til at de bor i Oslo kommune, men veldig få har en sterk identitet til bydelen sin. Det kan også oppleves som tilfeldig hvor bydelsgrensene går. Dette ville også ha vært en utfordring med flere eller færre bydeler i Oslo.

Bydelene har forskjellige ressurser og kompetanse som kan føre til ulikhet i tilbud og utvikling. Isolert arbeid i bydelene kan hemme helhetlig byutvikling og koordinering av større prosjekter. Begrensede ressurser og lite faglig fellesskap i det daglige kan gi utfordringer med å håndtere komplekse samfunnsutfordringer. Begrenset myndighetsområde på viktige områder, som for eksempel skole og plansaker, gjør at bydelen kun blir en høringsinstans og er avhengig av samarbeid med andre virksomheter i kommunen for å fylle rollen som samfunnsutvikler.

4. Hva er styrker og svakheter med dagens organisering av bydelene når det kommer til bydelen som lokaldemokratisk arena?

Styrker

At bydelen er styrt av folkevalgte gjennom demokratisk valg gir tjenesteproduksjonen demokratisk legitimitet, det kobler lokalbefolkningen på politikken, gjør veien til påvirkning kort.

Kort avstand mellom politikere og innbyggere gir bedre mulighet for deltakelse og påvirkning i beslutningsprosesser. Mulighet for å kunne delta i åpen halvtime i politiske møter bidrar til økt innsikt før beslutninger og reell påvirkningskraft for innbyggerne. Lokalpolitikken ivaretar også en viktig ombudsrolle for innbyggerne og kan gi viktige innspill i lokale saker til bystyret.

Bydelspolitikken er en viktig rekrutteringsarena, et sted mange folkevalgte får sitt første verv gjennom BU, komiteer, styrer og tilsyn. Bydelspolitikkerne får gode sakspapirer fra administrasjonen som gjør det mulig å drive kunnskapsbasert politikk.

Svakheter

Bydelsutvalget har et begrenset myndighetsområde og er ofte bare høringsinstans i saker som opptar lokalpolitikere og innbyggere. Nærhet til innbyggerne og lokalmiljøet kan gi sterkt press mot politisk nivå i enkeltsaker, noe som er en del av lokaldemokratiet som vi lever godt med.

Ansvarsfordelingen kan også oppleves som noe utydelig. Hvem har skylden når ingenting skjer? Bydelspolitikkerne kan få opplevelsen av å stange i veggene i møte med de forskjellige kommunale etatene. Tydelige linjer og tydeligere ansvarsfordeling er ønskelig.

5. Er det oppgaver som i dag ligger til etatene eller kommunen sentralt som kunne vært løst bedre dersom de lå på bydelsnivå? Hvorfor?

Nordre Aker bydelsutvalg ønsker at bydelene skal involveres sterkere i behandlingen av reguleringsaker enn bare å være høringsinstans. PBE er rådgivende organ, men byrådet legger ofte politiske føringer som skal gjelde for ulike soner i byen. Bydelene bør i større grad ha myndighet, da folkevalgte organer i bydelen har god og nøyaktig kunnskap om hva som vil bidra positivt til byutvikling i gjeldende bydel. Bydelsutvalgene setter seg grundig inn i regulerings og byggesaker som berører deres nærområde. Bystyret må legge bydelsutvalgets forslag til innstilling til grunn i alle regulerings og byggesaker inkludert klagesaker. Dette kan føre til mer innbygger- og nabolagsinkludering og innbyggerne vil i større grad føle seg hørt. Bydelen bør få mekanismer eller myndighet til å ta initiativ til byutvikling, som oppgradering av bydelens torg og parker.

Det som kan være aktuelt er at bydelene blir innrømmet en vetorett. Denne veto retten vil gjelde når BU-vedtak er gjort med 2/3-flertall. Veto retten kan også utformes slik at den bare er utsettende; altså at den fordrer en ny politisk behandling i Oslo bystyre.

I denne omgang peker vi på fire områder der det er fruktbart å drøfte videre hvordan myndighet kan overføres fra Oslo kommune til bydelene:

5.1) Ansvar for parker, møteplasser og grøntarealer

Bydel Nordre Aker ønsker større ansvar for parker, møteplasser, grøntarealer og lignende i egen bydel. Her får bydelen klager fra brukere/innbyggere dersom det er feil og mangler, men ansvaret ofte ligger hos BYM. Skal dette skje, må det følge med tilstrekkelig driftsmidler, oppgradering og innkjøp av nødvendig utstyr og økt bemanning i bydelens driftsavdeling.

5.2) Skolebyggene

Skolebyggene har et større potensiale til å huse flere lokale aktiviteter etter skoletid. Slik sett kan skolene bli naturlige samlingspunkter for innbyggerne rundt om i bydelene. Derfor bør bydelene ha myndighet til å disponere skolens lokaler etter skoletid. I dag fungerer mange skolebygg godt til skole og hallutleie, og det er viktig at ny organisering ikke hemmer driften der det allerede fungerer godt.

5.3) Trafikksikring

Bydelene må få reell medbestemmelse av fastsetting av gateskilting, gateparkering, parkering ved utfartssteder og tiltak for fartsreduksjon og trafikksikring. Beboerne melder inn veistrekninger, gater og kryss som utrygge. Bymiljøetaten ser kun på ulykke statistikk i sine avveiiinger om trafikksikring. Bydelsutvalget får ofte besøk av fortvilte beboere som vil ha tryggere skoleveier. Ved å gi Bydelsutvalget reell myndighet til å bestille befaringer fra BYM og komme med konkrete forslag til sikring vil lokaldemokratiet styrkes betraktelig. Dette fordrer et større samarbeid og klare kommunikasjonslinjer mellom bydel og Bymiljøetaten. BYM må fortsatt styre dette faglig og Oslo kommune må fortsatt ha det overordnede ansvaret for sykkelveinettet og riksveier. Vi vil også utrede i hvilken grad bydelen kan bestemme den lokale, detaljerte utformingen av kommunale samferdselsplaner som sykkelveinettet.

5.4) Helsehus

Helsehusene bør driftes av bydelene, eventuelt i samarbeid mellom bydeler i en region.

5.5) Ønske om større innflytelse, fleksibilitet og bedre samarbeid

Man kan også tenke seg tverrsektorielt samarbeid knyttet til sykehusområdene Diakonhjemmet – Lovisenberg – Oslo universitet sykehus og Ahus. Dette vil kunne gi mer helhetlige pasientforløp og tettere samarbeid med sykehusene, hjemmetjenesten og helsehusene. Tilbudene kunne gjerne også innebære KAD – kommunal akutt døgnenhet og FRA – forsterket rehabilitering Aker. KAD blir ofte et ledd til som kan komplisere samarbeidet mellom bydelen og spesialisthelsetjenesten og spesialisert rehabilitering som tilbys ved FRA, bør foregå nærmere innbyggerne. Tilbudet er spesialisert og ikke alltid nok tilpasset bydelens tjenestestruktur og behov. FRA beslutter selv inntak, og bydelen opplever at pasienter som får plass, kunne ha blitt rehabilitert hjemme.

Bydelene har behov for større innflytelse og fleksibilitet når det kommer til tilpasning av etatenes til bud (SYE/VEL/BFE). Etatene bør ha tydeligere insentiver og mandat til raskere endring i tjenestetilbudet slik at de er tilpasset bydelenes behov.

Utdanningsløpet og tilbudet til barn og unge er fragmentert i dagens organisering. Ved å samle barnehage, skole og AKS under en styringsenhet i bydel vil gi et mer helhetlig ansvar, men dette fordrer en organisering med større bydeler/regioner. Tverrfaglig samhandling og forventning. Imidlertid bør PPT for barn under skolealder overføres bydel, slik at sakkyndig vurderinger kan gjøres med utgangspunkt i lokale forhold og ses i kontekst av barnehagenes øvrige ressurser og læringsmiljø. dette vil også gi sammenheng mellom ansvar for vedtak og utførelse, raskere mulighet for endring i vedtak ved endring i behov.

Vi ser behovet for å presisere at ved å flytte makt og myndighet ut til bydelene fra rådhuset, fordrer dette med de eventuelle endringene vil følge midler til å kunne følge dette opp på en forsvarlig måte. Vi ser det også hensiktsmessig at det legges til rette for en noe mer romslig bydelsbudsjett, slik at vi sikrer reell politisk innflytelse og større handlingsrom når budsjettet skal vedtas. Dette vil være med på å sikre lokaldemokratiet, og at det vil være mulig å drive lokalpolitikk i større grad enn vi kan under dagens ordning.

6. Er det oppgaver som i dag ligger til bydelene som kunne vært løst bedre dersom de lå hos etatene eller kommunen sentralt? Hvorfor?

Det er store forskjeller i byen på tilgang til boliger for vanskeligstilte, og dette er et område som kan tjene på mer sentrale og koordinerte løsninger. All drift og forvaltning av kommunale boliger bør overføres til boligforetak som har nødvendig kompetanse og ressurser på området. Det er lite effektivt og sårbart når oppfølging av noen boliger ligger hos bydelene mens den store massen tilhører Boligbygg. Det bør legges til rette for regionalt samarbeid om å etablere og drifte botilbud til mennesker med rus- og psykiske lidelser (ROP-boliger). Alternativt bør man gå tilbake til en sentralisering for gode helhetlige løsninger.

Etablere by-omfattende tilbud til brukergrupper det er få av i hver bydel f.eks. ME, unge slagpasienter, sjeldne funksjonshemninger.

Saksbehandling og økonomisk ansvar for TT-tjenesten kunne ligge sentralt for å sikre likebehandling og effektivisere vedtak og oppfølging.

AKS (etter skoletidtilbud) til barn med store bistandsbehov i spesialtilpassede skoleløp bør ligge til utdanningsetaten og skolen de hører til.

Lokal barnehagemyndighet med tilsyn og opptak kan sentraliseres sammen ansvar for private barnehager (vedtak, utbetaling av tilskudd og finansiering). Det er små fagmiljøer i bydelene som er sårbare når myndighetsoppgavene øker i kompleksitet og omfang.

7. På hvilke områder kunne samarbeidet mellom bydelene vært styrket?

Kunnskapsdeling, spredning av kompetanse og erfaringer fra utviklingsarbeid for å løse felles utfordringer. Krevende å utvikle bærekraftige utviklingsmiljøer i hver bydel med nok kompetanse på utviklingsarbeid og innovasjon - blir for små fagmiljøer.

Samarbeid om kompetanseheving, utveksling av kunnskap og erfaringer tydeligere satt i system slik at kommunen som helhet i større grad kunne trekke veksler på utviklingsarbeid som er gjennomført.

Samarbeid regionalt på utvikling og drift av komplekse tjenester med få brukere i den enkelte

bydel hvor det er nødvendig med større fagmiljø og fordeling av økonomisk risiko.

Bydel Nordre Aker ønsker sterkere samarbeid mellom bydelene hva angår navn på tjenester.

Bydel Nordre Aker ønsker at by og bydel jobber mer systematisk med digitalisering, kommunikasjon og teknologiutvikling for å nå innbyggerne med informasjon om tilbud og tjenester. Innkjøp, utvikling og drift av digitale tjenester på tvers av bydelsgrenser kan bli organisert bedre.

Det er behov for bedre samarbeid mellom bydelene for å jevne ut forskjellene i tilgjengeligheten og kvaliteten på BPA-ordningen. Dette vil sikre en mer rettferdig tilgang og standardisert tjenestekvalitet, og hindre at folk må flytte for å få nødvendig støtte. Det er viktig at et arbeid for bedre likebehandling ikke fører til at bydelens innbyggere får et dårligere tilbud.

Eldre ungdommer flytter seg på tvers av bydelene og fritidstilbud bør planlegges og utvikles som regionale tilbud. Yngre ungdommer er mer knyttet til sine deler av bydelen. Det er derfor viktig med tilbud flere steder til de yngste ungdommene.

Trine Køhncke Urholt
bydelsdirektør

Vedlegg

Vurdering av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt - ønske om innspill fra bydelene